

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Origo Congregationum Deiparæ, quæ in Societ. Iesu nostris domiciliis
habentur, n. 8

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

Agricolæ ab opificibus, & iis, qui in Ciuitate negotia tractant: Sacerdotes etiam à laicis, ubi commodè fieri potest, segregentur, ac suis cuique ordini, ætati, dignitati locus sit, suæ leges, sui præfecti, atque custodes. Eo fit, ut & æqualium exemplo, adiuuentur in firmiores, & multitudinis æqualitate, omnes delectentur, alacriusque conueniant.

ORIGO CONGREGATIONUM

Despara, qua in nostris domibus habentur.

Origo so-
dalitatum
parthenia-
rum in So-
cietas Te-
sa de mico
lit. Fran-
ciscus Sa-
uimus in
historia So-
cietas

Ceterum nec inutile, nec in iucundum futurum arbitror harum Congregationum, quæ in domibus Societatis Iesu sub Virginis Desparæ tutela existere diximus, in ista hoc loco paucis commemorare, quod ex Societatis Iesu historia à nostro Francisco Sarchino non minus piè quam fideliter, & accuratè conscripta, suis ferè verbis referendum duxi, ut omnes intelligant, Dignum Dei fuisse, qui huiusmodi sodalitates ex tam debili principio ortum ducentibus, per matris suæ patrocinium, innumerabilium adolescentium, aliorumque virorum salutem prospicere voluit, hisce præsertim calamitosi temporibus, in quibus hæreses in Septentrione impundè; ubique verò ad omne scelus prociuitas aded grassabatur. In ea igitur historia cum agitur de ijs, quæ ad annum 1567. spectant, sic habetur. Inchoata est pia quedam sodalitas, auctore Ioanne Leonio BELGA infimæ rudimentorum grammaticæ classis Magistro, inter inferiorum classium adolescentes ex his, qui præcipuo studio sociare cum literis pietatem cuperent. cœpere diebus singulis. post missos cæteros, in unam de scholis, in qua altare pulchre ornauerant, congregari. ibi aliquandiu orabant uniuersi: de in unum è pio libello quidpiam legebat, audientibus cæteris. Diebus verò Dominicis, ac Festis etiam vespertinas, de more Ecclesiæ, modico cum cantu peragebant preces. Ex his rudibus initijs sodalitates, quæ deinde B. Virginis præcipuo studio dedicata tam insigni cum iuuentutis, atque aliorum bono certis formatæ institutis, latè per orbes mundi oras suscipi sunt, emanarunt. Quanquam non Romæ primum hi simplices discipulorum cœtus exorti: nam ante hunc annum Genus, ac Parusiæ mentionem eorum reperiri hæc ibi. Deinde inter ea, quæ an-

no 1564. sunt gesta idem Sarchinus de hæc ipsa sodalitate Romana narrare sic pergit: Quæ cepta superiore anno sodalitas discipulorum erat, ea beatissimæ Virginis subiecta hoc anno tutelæ est: ijsque constituta legibus, quibus magnam partem, hodieque regitur. finis propositus in pietatè, literisque progressus sodales ad septuaginta numerantur. Quæque hebdomada confiteri. Quoque mense sanctissimum Christi corpus sumere, singulis diebus sacro interesse. Virginisque vel Romana vel Preces è libello iusti percurrere. Vespere è schola dimissi congregati quartam horæ partem meditationi, alteram autem partem excipiendis capitibus, quæ die postremo meditarentur, partim conferendo breuiter, quæ agitauerant consumebant. Diebus festis à prandio post decantatas vespertinas preces, alij ad viscendos in Nosocomijs ægros, alij ad salutandas Diuorum reliquias, alij ad alia pia munia mira ibant alacritate. Omnibus unus è Societate præerat, qui cum cætera moderabatur; tum diebus Dominicis adhortationem habebat. Ex sodalibus unus, qui præesset cæteris, lectus est, cui Præfecti appellatio indita: duodecimque præterea, inter quos cura reliquorum distributa, ut nullus negligere: quoque paucioribus quisque intentus esset, hoc absolutius cuncta procederent. In cæteris commoditatibus huiusce sodalitates illa non fuit è postremis, quod inter se agentes paranimi, & pietate adolescentes, vitabant improborum consuetudinem, qua molli, improvideque ætati exitium nullum est certius. hæc tenus ex historia Societatis.

Cum verò similes Congregationes temporis processu in præcipuis nostræ Societatis Collegijs iam essent institutæ, earumque fructus longè lateque ad plurimos manaret. Gregorius XIII. Pontifex Maximus, qui huiusmodi pietatis exercitationes, sicut & reliqua omnia ad Dei honorem spectantia fouere solitus erat, Diplomate suo nonis Decembris anni 1582. primariam Congregationem in Ecclesia Collegij Romani Societatis Iesu, externorum scholarium, & aliorum Christi fidelium sub titulo Annuntiationis B. Virginis, quæ per Præpositum Generalem Societatis Iesu dirigere, auctoritate Apostolica erexit, atque instituit, indulgentias amplissimas sodalibus esse elargitus, potestatemque eidem Generali Præposito fecit, quasuis alias Congregationes in

Bbb

nostris

nostris extra urbem Collegijs erectas, huic primariæ Romanæ aggregandi, illisque easdē Indulgentias communicandi. Eandem postea facultatem Sixtus V. nonis Ianuarij anni 1586 extendit ad alias Congregationes, tum eas, quæ non constant scholaribus, tum etiam eas, quæ in Societatis domibus, non tantum in Collegijs eriguntur; idque siue à Virgine Annunciata, siue à quouis alio titulo, & inuocatione nomen acciperent. Clemens verò VIII. die 30. Augusti anni 1602. ad Congregationes in residentijs Societatis constitutas eandem facultatem benignissimè extendit.

Quæ Congregatio- num insti- tutum com- emendant. Summi Pontifices.

Insignes vi- ri ex Con- gregationi- bus.

Prelati, & Pr. ncipes, qui Con- gregationi- bus nomi- na.

Multitu- do sodalitū omniū ge- neris.

Multa porò sunt, quæ harum sodalitatum in Societatis iesu domicilijs erectarum præter ea, quæ hæctenus differimus, pium instituti commendant, atque adjuvant. In primis tot summorum Pontificum, qui Christi vices in terris gerebant erga eas, ut vidimus instituendas, & Indulgentiarum largitione decorandas propensum studium atque benignitas. Tum plurimi insignes viri, qui ex his sodalitatibus prodire, & vel religiois vitæ institutum complexi, vel in seculo remanentes. Rempublicam Christianam sua opera egregiè inuenerunt, & iuvant; neq; tantum ex ijs sodalitijs Episcopi, sed & aliquod S. R. E. Cardinales, quorum aliqui etiam nunc vivunt extitere. Deinde complures Ecclesiarum Præfules amplissimi & viri Principes Ciuitatum, vel honoris gradu vel generis nobilitate alijs longè superiores; Sodalitia tamen hæc amplectuntur, & in communè cætum, nomenq; fraternum sodalium admitti se volunt, absq; ulla, vel loci, vel appellationis exceptione, quod multis in locis, sed præsertim in sodalitijs Domus Professæ Romanæ, ad quod multi conueniunt Prælati, cernere licet, in quo Cardinales ipsi sua interdum præsentia, & suis ad sodales sermonibus, alios ad hoc pietatis studium inuitant. Neque illud in postremis harum sodalitatum institutum celebrat; multitudo nimirum sodalium, & quidem diuersorum ordinum, ut omnes ferè Ciuitatis status hac ratione iuventur, excludatur nullus: quare tum propter multitudinem, tum etiam propter ætatis, ac munerum, seu officiorum diuersitatem, plura eodem in domicilio exigunt sodalitia, ut videre est multis in Ciuitatibus; nobis sufficiat exempli causa unius Ciuitatis Neapolitanæ sodalitates commemorare, in qua Societas nostra in suis locis ad quidecim circiter, easque maximè frequentes numerat, de quibus ali-

quid breuiter infra perstringere non grauebor, ut ex his reliquis toto propem odum orbe sparsas conijcere possimus. Sed quod caput est omnium, quodque ad sodalitatum commendationem in primis facit, illud est, quod in huiusmodi sodalitatibus illustribus argumentis declarat patrocinium suum Angelorum Regina, quæ huius generis alumnos multis in periculis præsentis ope defendere consuevit, quod quam plurimi experti sunt. & Congregationum sub Virginis nomine, non tantum in nostro orbe, sed in Indijs etiam erectarum felix progressus satis ostendit Virgini eas cordi esse.

Quare, ut initio dicebamus inter obsequia Deiparæ acceptissima, quæ ei deferre possunt, id est, qui in sæculo viuunt, hoc erit Virgini sanctissimæ longè gratissimum, ut scilicet in eius Congregationem ascribendos se curent, statis diebus ad eam conueniant, regulas sodalium exactè obseruent, alios quibus cum agunt ad pietatem excitare studeant, ut Virgini beatissimæ beneficijs, quæ innumera in nos contulit, aliqua saltem ex parte reipondentes ad maiora in posterum ab ea accipienda, magis, magisque disponamur.

Neque solum in societatis nostræ domicilijs, sed in alijs etiam religiosorum hominum familijs complures piorum sæcularium Congregationes, seu sodalitates magno cum sodalium fructu visuntur.

CONGREGATIONVM IN VNI-
uersum antiquissima olim
instituta.

AT ne quis has piorum hominum sodalitates, seu congregationes existimet novum esse, ac recens inventum, & idcirco eas non ita manifestat, ostendam planè plurimis ex antiquitate petitis exemplis earundem usum in Christiana Republica esse perantiquum, plurimamque ex eis utilitates superioribus sæculis in alios mansisse: nam ut omittam eas quas vocant confraternitates, seu Confratrias ad varia pietatis munera exercenda (de quibus multa egregiè disserit Navarrus in miscellaneis de Platerio, seu Rolasio) & ut taceam pierasque alias sodalitates diuersis in Vrbius institutas, à quibus recensendis ne nimium ab instituto digrediar, consultò abstinere, aliquas tamen mihi magis exploratas tacitis præterire non possum.

Congrega- tiones h- Virgini- patrocini- expresse- tur.

Apud alios religio- rum Congrega- tiones h- bentur.

Navarra